

veridică, adică o «icoană» a înfățișării acestora, ci un simulacru al realității prezentate. Ca atare, după Platon, artistul nu este decât un creator de rangul al treilea față de meseriaș, care ocupă locul al doilea după Zeu, fiindcă produce numai lucruri, pe când cel din urmă citat este însuși creatorul firii și a tot ce ființează“ (*Idem*, p. 173). Mai departe, fără alte argumente, exegetul adaugă: „Poetul nu-și merită cu adevărat numele ce-l poartă decât atunci când acțiunea lui creatoare scoate la iveală noi valori, fiindcă el nu re-produce realitatea, ci o re-crează prin prisma propriei sale viziuni. Arta poetică nu este, după Eminescu, o lume de simulacre, de fantome și de iluzii, ci o lume nouă, neînchipuită însă de nimeni altul decât de poetul autentic. Numai în acest fel actul creator al artistului de geniu se apropie de acel al Creatorului, «*făcătorul cerului și al pământului, tuturor văzutei și nevăzutei*». Icoana a devenit din imagine veridică, imagine sacră, tocmai fiindcă ea nu este un «idol», deci un lucru simulat, ci o imagine ce reflectă adevărul ființa pe care o re-prezintă... În acest fel Eminescu participă, firește pe plan poetic și nu pur filosofic, la acea mișcare de gândire pe care Nietzsche o numește «*răsturnarea platonismului*» și cu ea a filosofiei etichetată atât de ușor drept «idealismă» și care ajunge la apogeul ei în epoca modernă prin Schelling și Hegel. Dar, ca și Nietzsche, Eminescu nu se întoarce la realism sau materialism, ci deschide larg porțile spre o gândire a existenței, bazată pe sentimentul autohton al ființei“ (*Idem*, p. 174-175). Afirmația, în sine, pare că se susține. Dar la ce ne obligă? Exegetul ne spune: „Iar, dacă poezia nu este un simulacru, nici reproducerea unor simple «apa-

rențe», ci o imagine veridică a ființei, o icoană în sensul original al cuvântului, atunci ne rămâne să explicăm sau mai bine zis să descifrăm, cu ajutorul lui Eminescu, în ce măsură *cunoașterea poetică* se apropie de «esența ființei», pe care filosofia încearcă s-o desprindă prin căile și metodele ei proprii. Ce ne spune, deci, în această privință «poetica eminesciană»? Cu alte cuvinte: prin ce mijloace reușește poezia, actul însuși de creație, să transpună în imagini veridice manifestările ființei, în care suntem și care cuprinde întreaga realitate“ (*Idem*, p. 175).

Dacă ne pornim către o asemenea întreprindere, Octavian Vuia ne atenționează că trebuie să ținem seama și de următorul aspect: „Poetul, creatorul de artă, nu este «făcătorul firii» ca Dumnezeu, și de aceea nu pune, nu instaurează o realitate, ci o «trans-pune», ceea ce este cu totul altceva“ (*Idem*, p. 175). Care sunt consecințele acestui aspect? „Lumea poetului nu este identică cu «lumea» așa cum ne-o înfățișăm noi în mod obișnuit. Ea este, cum spune însuși Eminescu, o lume stranie pentru omul existenței comune, în sensul de neprevăzut, de neașteptat, de neexprimat cu cuvinte obișnuite. Poetul, și artistul în genere, sesizează și transpune în imagini, tocmai ceea ce scapă privirii comune și paradoxal, partea cea mai izbitoare, cea mai strălucitoare și miraculoasă totodată a ființei: frumosul“ (*Idem*, p. 175). Ne ajută Eminescu în clarificarea acestor chestiuni? Octavian Vuia crede că da. Ne sugerează ideatica poemului *Cu gândiri și cu imagini*, pentru a afla opinia eminesciană cu privire la relația poetului cu gânditorul.

Ștefan MUNTEANU

Când pictura se face cu sufletul

În mod cert, **Carmen Voisei** are un univers al ei. Atât în poezie, cât și în pictură. Mustește de feminitate și, implicit, lucrările ei sunt senzoriale, poate nu neaparat prin tematica aleasă, cât mai ales prin stil. În pictură, folosește tușa fină, delicată, iar culorile ei pastelate și fragede amintesc de renașterea întregii naturi în anotimpul primăverii. Fie că pictează peisaje, naturi statice, portrete sau nuduri, picturile lui Carmen Voisei sunt foarte plăcute ochiului. Nu au nimic dark, sunt lucrări luminoase, în general optimiste, calde și mai ales sincere. De fapt, Carmen Voisei pictează așa cum îi este sufletul. Este o bună portretistă, dar chipurile nu le surprinde la modul fotografic. Artista ghițește dincolo de trăsături emoția trăirilor, sufletul personajului pe care-l ilustrează. Fiecare portret realizat te duce cu gândul la ceva misterios, portretele lui Carmen Voisei au drept caracteristică principală enigma. De fapt ea caută să capteze misterul, asociat când umanului, când naturii. Vorbeam despre optimismul pictoriței. Și totuși, în subsidiar în pictura ei, indiferent de tema abordată, pulsează melancolia. Cu excepția pânzelor în care a reflectat în mod abstract și premonitoriu unul dintre cele mai mari dezastre naturale (incendiile din Grecia), acestea sunt dinamitate de tonurile puternice ale culorilor. Plasticiana a abordat și colajul, demonstrând și în această tehnică imaginație și talent. Însă eu o prefer când alege să acopere pânza cu culori, atunci mi se pare autentică și mai naturală. Carmen Voisei este foarte activă, tot timpul face câte ceva, pictează, are în palmares numeroase expoziții personale (în țară, în Bacău, Iași și alte orașe, dar și peste hotare) și participări la expoziții de grup; din când în când pregătește și câte o carte de poezii, excelând în literatura pentru copii. Carmen Voisei e un om generos care nu lucrează numai pentru sine. Organizează multiple activități cu și pentru copii, fiind un bun manager al Școlii Populare de Arte și Meserii din Bacău.

Violeta SAVU